Urgent! Laat zien waar je voor staat als raadslid!

Wie zijn wij?

Wij zijn de werkgroep Ratum/Kotten die zich inzet om te voorkomen dat er pal aan de Duitse kant van de landsgrens zeer grote windmolens zullen verrijzen. Dit ten koste van de flora en fauna, het kwetsbare Nationale Landschap en de mensen die er wonen, leven en recreëren.

Wij zijn zeker niet tegen het stimuleren van niet- fossiele energiebronnen, waaronder windmolens. Wel hebben wij fundamentele bezwaren tegen de wijze waarop dit tot nu toe eenzijdig door de Duitse overheid wordt geïmplementeerd.

Wat is de situatie?

In 2022 heeft de Duitse overheid besloten de bouw van windturbines extra te stimuleren en daarom de betreffende wetgeving tijdelijk te versoepelen. Minimumafstanden tot bebouwing zijn hierdoor gehalveerd, de geluidsnormen zijn verhoogd naar 60 dB (te vergelijken met een scheerapparaat) en de wetgeving voor flora- en faunabescherming is versoepeld. Ook de beschermende status van zogenoemde ‘Landschaftsschutzgebieten’ (beschermde natuurgebieden) is opgeheven.

Van oudsher zijn de grensregio’s dun bevolkt. Hierdoor is er meer plaats ontstaan voor unieke en kwetsbare natuur. Doordat deze natuur- en landschapsgebieden veelal doorlopen over de grens, waren deze tot voor kort in Duitsland grotendeels aangemerkt als ‘Landschaftsschutzgebieten’ en beschermd.

De tijdelijke versoepeling van de Duitse wetgeving heeft ertoe geleid dat nu, vooral in deze gebieden, volop bouwplannen voor windturbines ontstaan en projectontwikkelaars vrij spel krijgen waar dit tot dusver verboden was.

Zoals bekend is de gemeente Winterswijk, sinds 2005, door de Nederlandse overheid uitgeroepen tot Nationaal Landschap en bijna 22.000 hectare groot met 4 Natura 2000 gebieden (Nederland heeft slechts 20 Nationale Landschappen). Niet voor niets heeft het gemeentebestuur jaren geleden besloten een moratorium op windturbines in te stellen om het unieke en kwetsbare landschap te beschermen. Sinds augustus vorig jaar zijn er van Duitse kant echter 10 plannen voor megaturbines van ca. 250 meter hoog ingediend en goedgekeurd. Een aantal ervan komt op minder dan 100 meter afstand van onze grens te staan. Volgens de laatste berichten zijn er nog twee plannen ingediend. Zo ontstaat er een aaneengesloten rij windmolens van Ratum via Kotten naar Woold. Waar gaat dit naar toe in de toekomst? Komen er nog meer? Worden ze nog hoger?

Wat verwachten wij lokaal?

Wij willen dat de politiek zich terdege realiseert dat als gevolg van de genoemde tijdelijke versoepeling van Duitse kant hier langs de grens een onhoudbare situatie dreigt te ontstaan.

Wij roepen de fracties van onze gemeente dan ook op om hun contacten en politieke collega's in de regionale- en landelijke politiek ervan te doordringen dat deze ontstane onbalans niet alleen moet worden besproken, maar ook moet worden omgezet in bilaterale afspraken met betrekking tot de grensregio's.

Wij rekenen erop dat de plaatselijke politiek zich zonder meer zal inzetten voor het gebied waarvoor zij primair verantwoordelijk zijn. In dit geval gaat het om het Nationale Landschap binnen de gemeente Winterswijk maar ook hun bewoners.

In de lokale wet- en regelgeving **"Beleidskader Kleine Windmolens Winterswijk" (tot 25 meter tiphoogte)** staan over het landschap en windmolens een aantal opmerkingen:

Onder „Kleinschalig landschap en kleine molens": *"De reden om grote windmolens niet toe te staan is omdat deze molens niet passen in het coulisselandschap van Winterswijk (bron: moratorium grote windmolens)".*

Onder 1a: *"Het Nationale Landschap Winterswijk biedt een aantrekkelijke variatie aan landschappen. Dit waardevolle landschap met de bijbehorende flora en fauna en cultuurhistorische waarden moet beschermd worden. Een eenmaal verdwenen landschapselement is niet (eenvoudig) meer terug te krijgen. Een nieuwe ontwikkeling moet zich daarom "schikken naar dit landschap".*

Onder 1b: *"Het unieke Winterswijkse landschap moet in stand worden gehouden." Deze kwaliteiten staan al lange tijd onder druk.*

Hoewel het in dit beleidskader gaat over regelgeving m.b.t. kleine windmolens is de achterliggende reden het beschermen van het coulisselandschap en het Nationaal Landschap.

Onze vraag is: Als beide beschermd moeten worden, hoe stelt de gemeente zich dan op indien er bijna op de grens met Winterswijk vele molens gaan verrijzen met 10 keer de maximaal toegestane hoogte als in de gemeente zelf? Nog los van de vraag hoe dan effectief de flora, fauna en cultuurhistorische waarden te beschermen...

Het lijkt ons daarom evident dat op grond van haar eigen beleidskaders de gemeente Winterswijk van zich moet laten horen, vanzelfsprekend eerst met constructief overleg maar indien dit niet tot de gewenste resultaten leidt dan met formele en/of juridisch stappen omdat een dergelijke aantasting van haar goed beschermd Nationaal Landschap niet onbesproken kan blijven.

De gemeente kan zich laten bijstaan door de provincie of het Rijk. Het is in dit verband dan ook noodzakelijk dat de plaatselijke politiek zich hierover uitspreekt. Tot nu toe hebben pogingen tot minnelijk overleg niet tot tastbare resultaten geleid, integendeel: de aanvragen voor plaatsingen langs de grens gaan gewoon door en van Duitse zijde voert men het excuus op dat de wet- en regelgeving vanuit Berlijn komt en zij er niets aan kunnen doen.

Hoe verder?

De verdragen van Aarhus en Espoo, ondertekend door zowel Duitsland, Nederland alsmede de EU, zijn uitgemond in wet- en regelgeving binnen de betreffende landen en Europa. Deze verdragen regelen de afstemming tussen overheden op het gebied van grensoverschrijdende milieugevolgen en de wijze van inspraak over en weer. De afspraak is dat buurlanden en hun burgers bij aanzienlijke effecten gelijk behandeld worden door de overheden en inwoners van het land in kwestie. Inspraak moet derhalve op dezelfde wijze gebeuren, ook gelijktijdig en in de betreffende landstalen. Daarnaast hebben Nederland en Duitsland samen op basis van het Espoo-verdrag een verklaring opgesteld waarin de samenwerking op dit gebied is geregeld (grensoverschrijdende milieueffectrapportage. M.E.R.)

<u>Juridisch gezien kan onze gemeente daarom actie ondernemen want:</u>

De regering in Berlijn had de mogelijke impact op Nederlandse burgers en grensgemeenten als gevolg van deze (tijdelijke) wetswijzigingen van tevoren moeten overleggen met de regering in Den Haag.

Over de mogelijke consequenties rondom de plaatsing van windmolens aan de Duitse kant van de grens had tijdig overleg moeten plaatsvinden met zowel de gemeente als de provincie.

Burgers aan beide zijden van de grens moeten op eenzelfde wijze worden behandeld en geïnformeerd (tijdig, schriftelijk en in de eigen landstaal). Dit is gebrekkig/ontoereikend/niet gebeurd.

Nederlanders worden in Duitsland niet hetzelfde behandeld: We mogen bijvoorbeeld niet inspreken bij openbare vergaderingen.

Bovendien is op de planningskaarten het Nederlands grondgebied blanco. Dit is voor grensbewoners erg pijnlijk en wordt als zeer irritant ervaren… alsof de andere kant van de grens er niet toe doet. En dat in een verenigd Europa!

Mogelijke consequenties.

Een gevolg van het verschijnen van een hele rij zeer grote windmolens pal langs de grens is dat het kleinschalige coulisselandschap er qua karakter wezenlijk anders uit zal gaan zien. Behoudt Winterswijk de status Nationaal Landschap?

Op economisch vlak is toerisme een belangrijke factor voor Winterswijk met 800.000 overnachtingen per jaar en een omzet van vele miljoenen.Toeristen komen om te genieten van de natuur, te ontspannen, rust en stilte te ervaren. Dit zal, als de plannen doorgaan, sterk verminderen. Voor de gemeente Winterswijk betekent dit een behoorlijk inkomstenverlies en het streven naar groei komt hiermee op de helling.

De windmolens van 250 meter hoog, (formaat dat in Nederland grotendeels op zee wordt geplaatst), komen bijna in de achtertuin van de omwonenden te staan. Ze maken zich terecht grote zorgen om de impact die dit zal hebben op hun leven en gezondheid, vanwege het geluid, de slagschaduw en de trillingen die ze veroorzaken. Daarbij komt het uitzicht, de waardevermindering van hun woning/gebouwen en bouwbeperkingen, onveiligheid en de schade aan het mooie coulisselandschap met veel (beschermde) diersoorten.

Vanaf mei 2025 wil men in Duitsland het nieuwe Regionalplan (vergelijkbaar met de Regionale Energie Strategie) in werking stellen. Vanaf dan is de bouw van windturbines in Landschaftsschutzgebieten opnieuw verboden. Tot die tijd is dit een ‘Window of Opportunity' en maken projectontwikkelaars haast om hun projecten snel door de vergunningverlening te loodsen. Er wordt alleen gekeken naar de financiële en technische kant en de Nederlanders tellen niet mee. Als de molens er staan is er geen weg meer terug en zitten wij, de bewoners aan de grens, er 30 jaar aan vast.

Deze plannen leiden tot toenemende spanningen tussen Nederlandse en Duitse grensregio’s en hun bewoners. Verschil in visie tussen buurlanden wordt nu al pijnlijk zichtbaar. Een bilaterale regeling is hier op zijn plaats om potentiële problemen, ook in de toekomst, te voorkomen. We kunnen een voorbeeld zijn voor de rest van Europa.

Tot slot is het niet uitgesloten dat de vereniging NLVOW in samenwerking met onze werkgroep Ratum/Kotten en milieu-natuurorganisaties in de pen gaan klimmen of mogelijk zelfs gaan procederen, ook tegen de gemeente Winterswijk omdat deze aansprakelijk kan worden gehouden doordat zij het kwetsbare Nationaal Landschap en hun inwoners niet afdoende hebben beschermd.

Duitsland de lusten, Nederland de lasten…

Voorkom dit, dan hoef je daarna ook niet te genezen!

Namens werkgroep Ratum/Kotten

Karin Pierik k.pierik@kpnplanet.nl